

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદીત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહીં. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની વડી અદાલતમાં

ફોજદારી અપીલ નં. ૮૨૪ /૨૦૦૪

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ કે.જે. ઠાકર

=====

૧. શું સ્થાનિક અખબારોના અહેવાલદાતાઓને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે ?

૨. રિપોર્ટરને સંદર્ભિત કરવાનું કે નહીં?

૩. શું ન્યાયમુર્તીશ્રીઓ ચુકાદાની ઉચીત નકલ જોવા ઈચ્છે છે?

જ. શું આ મામલે ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ની વ્યાખ્યા અંગે અથવા તેના અંતર્ગત કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાનૂની નોંધપાત્ર પ્રશ્ન ઉદ્ભવે છે?

=====

ગુજરાત રાજ્ય....અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

મધુગિરી લખમનગીરી નિરંજનકડાણા સાધુ.... સામાવાળા(ઓ)

=====

હાજરી:

અપીલકર્તા નં. ૧ માટે એ.પી.પી. સુશ્રી મૈથિલી મેહતા,

પ્રતિવાદી નં. ૧ માટે શ્રી અંકિત શાહ, અધિવક્તા

=====

ન્યાયપીઠ : માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે. ઠાકર

તારીખ : ૦૮/૦૪/૨૦૧૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. વર્તમાન અપીલ, ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૭૩ની કલમ ૩૭૮ હેઠળ, માનનીય અધિક સત્ર ન્યાયાધીશ અને ૭મા ફાસ્ટ ટ્રેક ન્યાયાધીશ, પોરબંદર દ્વારા સત્ર કેસ (એનડીપીએસ) નં. ૫૫/૨૦૦૦ માં ૧૦.૧૦.૨૦૦૩ના રોજ

આપેલ નિર્દોષ છૂટકારાનો ચુકાદો અને આદેશ સામે છે, જેમાં નીચલી અદાલતે મૂળ આરોપી – હાજર પ્રતિવાદીને, એનડીપીએસ અધિનિયમની કલમ ૨૦(૧) (બી) હેઠળ દંડનીય ગુના માટેના આરોપોમાંથી નિર્દોષ છૂટકારો આપ્યો હતો.

૨. ફરિયાદ પક્ષની ટૂંકી હકીકતો એવી છે કે ૨.૬.૨૦૦૦ના રોજ માધવપુર પોલીસ મથકે પીએસઆઈ શ્રી ચુ.કે. વિરડા સમક્ષ માહિતી પ્રાપ્ત થઈ હતી કે માધવપુર ખાતે સૂર્યમુખી હનુમાનજી મંદિરના પૂજારી મધુગીરી લખમણગીરી મંદિરની જમીનના કબજામાં છે અને મંદિરની જમીનને ફરતે બાઉન્ડરી બાંધીને ઘેરવામાં આવી છે, તથા આ જમીનમાં તેણે ગેરકાયદેસર રીતે અને કોઈ પાસ કે પરવાનગી વિના અફીણના છોડની ખેતી કરી છે. આ માહિતીના આધારે પીએસઆઈ શ્રી ચુ.કે. વિરડાએ યોગ્ય તપાસ હાથ ધરી હતી અને સ્ટાફ, પંચો તથા તોલકામ કરનાર વેપારી સાથે સ્થળ પર દરોડો પાડ્યો હતો. ઉક્ત દરોડા દરમિયાન ૫૫ કિલોગ્રામ વજનનાં કુલ ૩૮૮ ઉગાડેલાં અફીણનાં (ગાંજા) છોડ મળ્યા હતા. તેનું મૂલ્ય રૂ. ૮૨,૫૦૦/- આંકવામાં આવ્યું હતું. જમ કરાયેલ પ્રતિબંધિત વસ્તુ ‘ગાંજા’ અંગેનું પંચનામું તૈયાર કરવામાં આવ્યું હતું, અને ત્યારબાદ ફરિયાદ નોંધવામાં આવી હતી. જરૂરી તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી તથા અનેક સાક્ષીઓનાં નિવેદનો નોંધવામાં આવ્યા હતા. તપાસ દરમિયાન પ્રતિવાદીની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી અને અંતે તેની સામે આરોપપત્ર

દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું, જેને સત્ર કેસ નં. ૫૫/૨૦૦૦ તરીકે નોંધવામાં આવ્યું હતું. પ્રતિવાદી સામે સુનાવણી હાથ ધરવામાં આવી હતી.

૩. વર્તમાન આરોપી વિરુદ્ધનો કેસ પુરવાર કરવા માટે, ફરિયાદ પક્ષે બાર સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે અને અડતાલીસ દસ્તાવેજી પુરાવાઓ પણ રજૂ કર્યા છે.

૪. સુનાવણીના અંતે, સીઆરપીસીની ધારા ૩૧૩ હેઠળ આરોપીના નિવેદન નોંધ્યા પછી તથા ફરિયાદ પક્ષ અને બચાવ પક્ષની દલીલો સાંભળ્યા બાદ, વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે પ્રતિસાદીને તેના વિરુદ્ધ મુકાયેલા તમામ આરોપોમાંથી ૧૦.૧૦.૨૦૦૩ની તારીખના ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા નિર્દોષ છૂટકારો આપ્યો.

૫. નીચલી અદાલત દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ઉપરોક્ત ચુકાદો અને આદેશથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ થઈને, અપીલકર્તા રાજ્યએ વર્તમાન અપીલ દાખલ કરી છે.

૬. વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રીમતી મહેતાએ દલીલ કરી હતી કે નીચલી અદાલતનો ચુકાદો અને આદેશ કાયદાની જોગવાઈઓ વિરુદ્ધ છે; નીચલી અદાલતે ફરિયાદ પક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવાનું યોગ્ય મૂલવણ કર્યું નથી અને કાયદાની જોગવાઈઓને જોતાં પોતે જ આ સ્થાપિત થાય છે કે ફરિયાદ પક્ષે હાલના પ્રતિવાદી સામેના આક્ષેપિત આરોપોના તમામ ઘટકો સાબિત કર્યા છે. વિધમાન એ.પી.પી.એ આ અદાલતનું મૌખિક તેમજ સમગ્ર દસ્તાવેજી પુરાવા દ્વારા પણ માર્ગદર્શન કર્યું અને રજૂઆત કરી કે હાલની અપીલ મંજૂર થવા યોગ્ય છે.

૭. તેના વિપરીત, પ્રતિવાદી તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી અંકિત શાહે આ અદાલતનું સમગ્ર રેકૉર્ડ પુરાવા તરફ ધ્યાન દોર્યું અને રજૂઆત કરી કે વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે પસાર કરેલો આક્ષેપિત ચુકાદો અને આદેશ ન્યાયોચિત તથા યોગ્ય છે. શ્રી શાહ, વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી કે રેકૉર્ડ પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતાં, એવું કહી શકાય નહીં કે વિદ્વાન નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે આરોપીને નિર્દોષ છોડી મૂકવામાં કોઈ ભૂલ કરી છે, અને તેથી, વર્તમાન અપીલ ખારિજ કરવામાં આવવી જોઈએ.

૮. નીચલી અદાલત દ્વારા અપાયેલા નિર્દોષ છૂટકારાના આદેશ વિરુદ્ધ આ અદાલત સમક્ષ અપીલની સુનાવણીને નિયંત્રિત તથા નિયમિત કરનારા સિદ્ધાંતો સર્વોચ્ચ અદાલતે અનેક ચુકાદાઓમાં અત્યંત સંક્ષિપ્ત રીતે સ્પષ્ટ કર્યા છે.

“એમ.એસ. નારાયણ મેનન @ મણિ વિ. રાજ્ય કેરળ અને અન્ય” ના કેસમાં, (૨૦૦૬) ૬ એસ.સી.સી. ૩૯, સર્વોચ્ચ અદાલતે નિર્દોષ છૂટકારાના આદેશ વિરુદ્ધ અપીલમાં વડી અદાલતની સત્તાઓનું વર્ણન કર્યું છે. નિર્ણયના પરા પૃષ્ઠમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ નોંધ્યું છે;

પૃષ્ઠ. કોઈપણ સ્થિતિમાં, વડી અદાલતે નિર્દોષ છૂટકારો સામેની અપીલ તરીકે માનીને અપીલ ગ્રાહ્ય રાખી હોય તો હકીકતમાં તેણે પુનરીક્ષણ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કર્યો હતો. નિર્દોષ છૂટકારાના ચુકાદા સામે અપીલીય અધિકારનો ઉપયોગ કરતી વખતે પણ વડી અદાલતે કાયદાના સુસ્થિર સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખવા જોઈએ હતા કે જ્યાં બે દૃષ્ટિકોણ શક્ય હોય, ત્યાં અપીલીય અદાલતે નીચલી અદાલત દ્વારા નોંધાયેલ નિર્દોષ છૂટકારાના તારણમાં હસ્તક્ષેપ કરવો જોઈએ નહીં.

૯. વધુમાં, “ચંદ્રપ્પા વિ. કર્ણાટક રાજ્ય” ના મામલામાં, જે (૨૦૦૭) ૪ એસ.સી.સી. ૪૧૫ માં નોંધાયેલ છે, સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચેના સિદ્ધાંતો પ્રતિપાદિત કર્યા હતા;

૪૨. ઉપરોક્ત નિર્ણયો પરથી, અમારા વિચારાધીન મત મુજબ, અપીલ અદાલતના અધિકારો અંગેના નીચેના સામાન્ય સિદ્ધાંતો, નિર્દોષ છૂટકારાના આદેશ સામેની અપીલનો વિચાર કરતી વખતે, પ્રકાશમાં આવે છે;

[૧] અપીલ અદાલતને નિર્દોષ છૂટકારાના આદેશનો આધાર બનેલા પુરાવાની સમીક્ષા, પુનર્મૂલવણી અને પુનર્વિચાર કરવાની સંપૂર્ણ સત્તા છે.

[૨] ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૭૩ એવી સત્તાના ઉપયોગ પર કોઈ મર્યાદા, પ્રતિબંધ કે શરત મૂકતી નથી અને અપીલ અદાલત સમક્ષ રહેલા પુરાવાના આધારે, તથ્ય અને કાનૂન એમ બંને પ્રશ્નો અંગે, પોતાનું સ્વતંત્ર નિષ્કર્ષ પર આવી શકે છે.

[૩] “પર્યાપ્ત અને અનિવાર્ય કારણો”, “સારા અને પૂરતા આધાર”, “અત્યંત મજબૂત પરિસ્થિતિઓ”, “તર્કવિરુદ્ધ નિષ્કર્ષો”, “સ્પષ્ટ ભૂલો” વગેરે જેવી વિવિધ અભિવ્યક્તિઓનો આશય નિર્દોષ છૂટકારાના આદેશ સામેની અપીલમાં અપીલ અદાલતની વિસ્તૃત સત્તાઓને સંકુચિત કરવાનો નથી. આવી વાક્યરચનાઓ વધુ કરીને “ભાષાના અલંકારો”ની પ્રકૃતિની છે; તે અપીલ અદાલતની નિર્દોષ છૂટકારામાં હસ્તક્ષેપ કરવા પ્રત્યેની અનિચ્છાને જોર આપવાના હેતુથી છે, ન કે અદાલતની પુરાવાની સમીક્ષા કરીને પોતાનું નિષ્કર્ષ પર આવવાની સત્તાને મર્યાદિત કરવા માટે.

[૪] જોકે, અપીલ અદાલતે આ બાબત ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ કે નિર્દોષ છૂટકારાના કેસમાં આરોપીના પક્ષમાં દ્વિગુણો અનુમાન રહે

છે. પ્રથમ, ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્રના મૂળભૂત સિદ્ધાંત અનુસાર નિર્દોષતાનું અનુમાન તેને પ્રાપ્ત છે, કારણ કે સક્ષમ કાનૂની અદાલત દ્વારા દોષિત સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી દરેક વ્યક્તિ નિર્દોષ માનવામાં આવે છે. બીજું, આરોપીએ પોતાનો નિર્દોષ છૂટકારો મેળવી લેતાં, તેની નિર્દોષતાનું અનુમાન નીચલી અદાલત દ્વારા વધુ મજબૂત, પુનઃપુષ્ટ અને દઢ બને છે.

[૫] જો રેકૉર્ડ પુરાવાના આધારે બે વાજબી નિષ્કર્ષ શક્ય હોય, તો અપીલ અદાલતે નીચલી અદાલત દ્વારા નોંધાયેલ નિર્દોષ છૂટકારાના નિષ્કર્ષમાં હસ્તક્ષેપ કરવો જોઈએ નહીં.

૧૦. અત્રે, એ સ્થિર સિદ્ધાંત છે કે અપીલીય સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે, જો કે રેકૉર્ડ પરની સાક્ષ્યના આધારે બે વાજબી દૃષ્ટિકોણો / નિષ્કર્ષો શક્ય હોય, તો અપીલીય અદાલતે નીચલી અદાલતે નોંધેલ નિર્દોષ છૂટકારાનો નિષ્કર્ષ હસ્તક્ષેપ કરીને વિશ્લેષિત કરવો નહીં.

૧૧. “રાજ્ય ગોવા વિ. સંજય ઠાકરાન તથા અન્ય” ના કેસમાં પણ, જેનો અહેવાલ (૨૦૦૭) ૩ એસ.સી.સી. ૭૫ માં પ્રકાશિત છે, સર્વોચ્ચ અદાલતે આવા કેસોમાં વડી અદાલતની સત્તાઓનું પુનરોચ્ચારણ કર્યું છે. તે ચુકાદાના પરિચ્છેદ ૧૬ માં અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે;

૧૬. ઉપરોક્ત નિર્ણયો પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે નિર્દોષ છૂટકારાના આદેશ સામે અપીલમાં સત્તાનો ઉપયોગ કરતાં અપીલ અદાલત સામાન્ય રીતે નિર્દોષ છૂટકારાના આદેશમાં હસ્તક્ષેપ કરશે નહીં, જો સુધી નીચલી અદાલતનો અભિગમ કોઈ સ્પષ્ટ ગેરકાયદેસરતાથી દૂષિત ન થયો હોય અને પહોંચેલા નિષ્કર્ષ પર કોઈ પણ વાજબી વ્યક્તિ પહોંચી શકતી ન હોય અને, તેથી, તે નિર્ણયને તર્કવિરુદ્ધ ગણવો પડે. માત્ર એટલા માટે કે બે મત શક્ય છે, અપીલ અદાલત એવો મત સ્વીકારશે નહીં જે નીચલી અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાને ઉથલાવી દે. તેમ છતાં, જો અપીલ અદાલતનું એવું મંતવ્ય હોય કે નીચલી અદાલત દ્વારા પહોંચાયેલો નિષ્કર્ષ તર્કવિરુદ્ધ છે અને અદાલતે કાયદામાં સ્પષ્ટ ભૂલ કરી છે તથા રેકૉર્ડ પરની મહત્વની પુરાવાઓને અવગણ્યાં છે, તો અપીલ અદાલતને પુરાવાની પુનર્મૂલવણી કરવાનો અધિકાર છે. આવા સંજોગોમાં, ન્યાયસંગત નિર્ણય પર પહોંચવા માટે, રેકૉર્ડ પર મુકાયેલ સામગ્રીના આધારે પુરાવાનું પુનર્મૂલવણી કરવાનું અને તપાસવાનું કે આરોપિત પૈકી કોઈ પણ વ્યક્તિ તેના પર આરોપ મૂકાયેલા ગુનાના આચરણ સાથે સંકળાયેલી છે કે નહીં, અપીલ અદાલત પર ફરજ નાંખવામાં આવે છે.

૧૭. સમાન સિદ્ધાંત સર્વોચ્ચ અદાલતે “ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય વિ. રામ વીર સિંહ અને અન્યો”, ૨૦૦૭ એ.આઈ.આર. એસ.સી.ડબલ્યુ. ૫૫૫૩ તથા “ગિરજા

પ્રસાદ (મૃતક) વારસદાર દ્વારા વિ. મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય”, ૨૦૦૭ એ.આઈ.આર. એસ.સી.ડબલ્યુ. ૫૫૮૯ ના પ્રકરણોમાં પ્રતિપાદિત કર્યો છે. આથી, નિર્દોષ છૂટકારાના આદેશ સામે આ અદાલત જે સત્તાઓનો ઉપયોગ કરી શકે છે, તે સુસ્થિર છે.

૧૩. “લૂના રામ વિ. ભુપત સિંહ અને અન્ય” ના કેસમાં, જે (૨૦૦૯) એસસીસી ૭૪૯ માં અહેવાલિત છે, સર્વોચ્ચ અદાલતે પરા ૧૦ અને ૧૧ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે;

“૧૦. વડી અદાલતે નોંધ્યું છે કે ફરિયાદ પક્ષનું વર્ણન સ્પષ્ટપણે વિશ્વસનીય નહોતું. કહેવાતા કેટલાક ચશ્મદીદ સાક્ષીઓએ જણાવ્યું હતું કે મૃતકનું મૃત્યુ આરોપીઓમાંથી એક દ્વારા તેના પગના ગાઠને વાળી દેવામાં આવી હોવાથી થયું હતું. અન્યોએ કહ્યું હતું કે તેનું ગળું દબાવીને હત્યા કરવામાં આવી હતી. ફરિયાદ પક્ષનો કેસ એવો હતો કે ઇજાગ્રસ્ત સાક્ષીઓને બસમાંથી બહાર ફેંકી દેવામાં આવ્યા હતા. પોસ્ટમોર્ટમ કરનાર તથા સાક્ષીઓની તપાસ કરનાર તબીબે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે બસ ચાલુ સ્થિતિમાં હોય ત્યારે કોઈ વ્યક્તિને બસમાંથી બહાર ફેંકી દેવું શક્ય નથી.

૧૧. નિર્દોષ છૂટકારાના ચુકાદા સામેની અપીલના પરિમાણોને ધ્યાનમાં લેતા, અમે આ અપીલમાં હસ્તક્ષેપ કરવા ઇચ્છુક નથી. વડી અદાલતનો દષ્ટિકોણ તર્કવિરુદ્ધ કહેવાય તેમ નથી અને પુરાવાના આધારે શક્ય દષ્ટિકોણ છે.”

૧૪. સર્વોચ્ચ અદાલતના “મૂક્કીઆહ અને અન્ય વિ. રાજ્ય, પ્રતિનિધિત્વ ઇન્સ્પેક્ટર ઓફ પોલીસ, તમિલનાડુ”ના કેસમાં આપેલ તાજેતરના નિર્ણયમાં પણ, જેનો અહેવાલ એ.આઈ.આર. ૨૦૧૩ એસ.સી. ૩૨૧ માં પ્રસિદ્ધ થયો છે, સર્વોચ્ચ અદાલતે પરા જ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

જ. તેમાં કોઈ વિવાદ નથી કે નીચલી અદાલતે, ફરિયાદ પક્ષ તથા બચાવ પક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાની મૂલવણી કરીને, તેમની સામે મૂકાયેલા આરોપોના સંબંધમાં આરોપીઓને નિર્દોષ છૂટકારો આપ્યો હતો. રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરાયેલી અપીલમાં, વડી અદાલતે, આક્ષેપિત આદેશ દ્વારા, ઉપરોક્ત નિર્ણયને પલટાવી દીધો અને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૨, કલમ ૩૪ સાથે વાંચતાં, આરોપીઓને દોષિત ઠરાવ્યા તથા આજીવન કઠોર કારાવાસની સજા ફટકારી. અપીલકર્તાઓના વકીલે ભારપૂર્વક દલીલ કરી કે નિર્દોષ છૂટકારાના આદેશને દોષસિદ્ધિમાં ફેરવીને વડી અદાલતે પોતાની

અધિકારિતા કરતાં વધુ પગલું લીધું છે, તેથી આવો નિર્દોષ છૂટકારાના આદેશ સામે દાખલ થયેલી અપીલમાં વડી અદાલતનો વ્યાપ અને અધિકાર શું છે તેની તપાસ કરીએ. આ અદાલતે નિર્ણયોનો એક શ્રેણીમાં વારંવાર સ્પષ્ટ કર્યું છે કે પ્રથમ અપીલીય અદાલત તરીકે વડી અદાલત, નિર્દોષ છૂટકારાના આદેશ સામેની અપીલની સુનાવણી કરતી વખતે પણ, સમગ્ર પુરાવાનું અવલોકન કરવા અને જરૂર પડ્યે તેની પુનર્મૂલવણી કરવા માટે પણ અધિકૃત હતી તથા બાધ્ય પણ હતી; તેમ છતાં હસ્તક્ષેપ કરવાનો નિર્ણય લેતી વખતે અદાલતે રેકૉર્ડ પુરાવાના આધારે દોષ અંગે સંપૂર્ણ નિશ્ચિતતા મેળવવી જોઈએ, માત્ર એટલા કારણો નહીં કે વડી અદાલત એક વધુ શક્ય અથવા જુદો દૃષ્ટિકોણ અપનાવી શકે છે. ઉપરોક્ત બાબત સિવાય, અપીલના વિચારણાના વ્યાપ અને ઊંડાણના પ્રશ્નમાં, અપીલની સુનાવણી કરતી વખતે, માત્ર એટલા કારણો કે એક અપીલ દોષસિદ્ધિ સામે હતી અને બીજી નિર્દોષ છૂટકારા સામે, અભિગમમાં કોઈ ભેદભાવ અથવા ફરક કલ્પાયેલો નથી. [વિદે રાજ્ય રાજસ્થાન વિ. સોહન લાલ અને અન્ય, (૨૦૦૪) ૫ એસસીસીપ૭૩]

૧૫. એ પણ સ્થિર થયેલી કાનૂની સ્થિતિ છે કે નિર્દોષ છૂટકારાના અપીલોમાં, જ્યારે નીચેની અદાલતે આપેલા કારણો ન્યાયસંગત અને યોગ્ય જણાય છે, ત્યારે અપીલીય અદાલતને ચુકાદાનું પુનર્લેખન કરવાની કે નવાં તર્કો આપવાની

આવશ્યકતા રહેતી નથી. એવો સિદ્ધાંત સર્વોચ્ચ અદાલતે “કર્ણાટક રાજ્ય વિ. હેમારેડ્ડી” ના મામલે, એર ૧૯૮૧, એસ.સી. ૧૪૧૭ માં પ્રસ્થાપિત કર્યો છે, જેમાં નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું છે;

...આ અદાલતે ગિરિજાનંદિની દેવી વિ. બિગેન્દ્રનંદિની ચૌધરીમાં (૧૯૬૭) ૧ એસસીઆર ૮૩:(એઆઈઆર ૧૯૬૭ એસસી ૧૧૨૪) અવલોકન કર્યું છે કે અપિલીય અદાલતનું પુરાવા અંગેનું કર્તવ્ય પુરાવાના વર્ણનને ફરીથી રજૂ કરવાનું કે નીચલી અદાલતે આપેલ કારણોને પુનરાવર્તિત કરવાનું નથી; જે અદાલતના નિર્ણય સામે અપીલ છે, તેના દ્વારા આપેલ કારણો પ્રત્યે સામાન્ય સહમતિની અભિવ્યક્તિ, સામાન્ય રીતે પૂરતી ગણાશે.

૧૬. તાજેતરના એક નિર્ણયમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે “શિવશરણપ્પા અને અન્ય વિ. કર્ણાટક રાજ્ય”, જેટી૨૦૧૩ (૭) એસસી ૬૬ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે;

“તે અપીલીય અદાલત સમગ્ર પુરાવાની પુનર્મૂલવણી કરવા સક્ષમ છે, તેમ છતાં, અન્ય કેટલાક સિદ્ધાંતોનું પણ પાલન કરવું આવશ્યક છે અને એ બાબત ધ્યાનમાં રાખવાની છે કે નિર્દોષ છૂટકારો દ્વિગુણ નિર્દોષતાના અનુમાનનું પરિણામ છે.”

૧૭. તેથી, જો અપીલીય અદાલત નીચલી અદાલત દ્વારા આપેલ કારણો અને અભિપ્રાય સાથે સહમત થાય, તો પુરાવાની ચર્ચા આવશ્યક નથી.

૧૮. મેં નીચલી અદાલત દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ ચુકાદો અને આદેશનો અભ્યાસ કર્યો છે. મેં નીચલી અદાલત દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી સાક્ષ્યનું પણ અવલોકન કર્યું છે અને અપીલકર્તા-રાજ્ય તરફથી માનનીય અતિરિક્ત સરકારી વકીલ તથા પ્રતિવાદી-આરોપી તરફથી શ્રી અંકિત શાહ, માનનીય વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલો પર પણ વિચાર કર્યો છે. વર્તમાન કેસમાં, તમામ સાક્ષીઓ અને પંચો ફરી ગયા છે, અને તેથી, ફરિયાદ પક્ષ વાજબી શંકા ઉપરાંત પોતાનો કેસ પુરવાર કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યું છે. વર્તમાન કેસમાં, પોલીસ અધિકારીઓ સિવાય તમામ સાક્ષીઓ ફરી ગયા છે. માનનીય નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે પોતાના ચુકાદામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના અનેક નિર્ણયો પર આધાર મૂકીને પ્રતિવાદીને નિર્દોષ છૂટકારો આપ્યો છે, અને તથ્યાત્મક પરિસ્થિતિ પરથી અનિવાર્ય જોગવાઈઓનું પાલન કરવામાં આવ્યું નહોતું, અને એ જ માનનીય નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે નોંધેલું તથ્યનિષ્કર્ષ છે; તેથી, મને એવું લાગતું નથી કે વર્તમાન પ્રતિવાદી-મૂળ આરોપી સામે આક્ષેપિત આરોપને સ્થાપિત કરનાર કોઈ સામગ્રી ઉપલબ્ધ છે. તથ્યનિષ્કર્ષ એવો છે કે આ અદાલત પાસે માનનીય નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે નોંધેલ નિર્દોષ છૂટકારા સાથે સંમત થવા સિવાય બીજો કોઈ વિકલ્પ

નથી. વર્તમાન કેસમાં હસ્તક્ષેપ કરવા માટે માનનીય નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે પસાર કરેલા આદેશમાં મને કોઈ ખામી જણાતી નથી. પંચોએ ફરિયાદ પક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નથી. આ પરિસ્થિતિમાં, માનનીય નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે પસાર કરાયેલ આક્ષેપિત ચુકાદો અને નિર્દોષ છૂટકારાનો આદેશ ન્યાયોચિત અને યોગ્ય છે. રેકૉર્ડ પરની સાક્ષ્ય આ અદાલતને માનનીય નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે અપનાવેલા દૃષ્ટિકોણથી ભિન્ન દૃષ્ટિકોણ અપનાવવાની પરવાનગી આપતી નથી. વર્તમાન અપીલમાં પણ, નીચલી અદાલતના નિષ્કર્ષને ખંડિત કરવા માટે કંઈ રજૂ કરવામાં આવ્યું નથી કે તરફેણમાં દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. રેકૉર્ડ પરની સાક્ષ્ય જોતા પણ, માનનીય અતિરિક્ત સરકારી વકીલ આરોપી સામે આક્ષેપિત આરોપને પુરવાર કરવામાં સમર્થ નથી અને સર્વોચ્ચ અદાલતના અનેક નિર્ણયો તથા પંજાબ રાજ્ય વિ. મદન મોહન લાલ વર્મા કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના તાજેતરના નિર્ણય, જેનો અહેવાલ (૨૦૧૩) ૧૪ એસસીસી ૧૫૩ માં છે,ના પ્રકાશમાં આ અદાલતને માનનીય નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે અપનાવેલા દૃષ્ટિકોણથી ભિન્ન દૃષ્ટિકોણ અપનાવવા પ્રેરિત કરી શક્યા નથી. આ રીતે, સાક્ષ્યમાંથી જ સ્થાપિત થાય છે કે ફરિયાદ પક્ષ વાજબી શંકા ઉપરાંત પોતાનો કેસ પુરવાર કરી શક્યું નથી.

૧૯. ઉપરોક્ત દષ્ટિકોણને ધ્યાનમાં લેતાં, મારા વિચારપૂર્વકના મતે પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી તેને નિર્દોષ છૂટકારો આપવો નીચલી અદાલત દ્વારા સંપૂર્ણપણે યોગ્ય ઠર્યો હતો. મારું માનવું છે કે નીચલી અદાલતે નોંધેલા તારણો સંપૂર્ણપણે ન્યાયસંગત અને યોગ્ય છે અને આવા તારણો નોંધવામાં તેની તરફથી કોઈ ગેરકાયદેસરતા કે ખામી કરવામાં આવી નથી. તેથી, હું નીચલી અદાલતે નોંધેલા તારણો, અંતિમ નિષ્કર્ષ અને તેના પરિણામરૂપ નિર્દોષ છૂટકારાના આદેશ સાથે સંપૂર્ણપણે સંમત છું અને આથી તેમાં હસ્તક્ષેપ કરવાનો કોઈ કારણ જણાતો નથી.

૨૦. પરિણામે, વર્તમાન અપીલ અહીંથી ખારિજ કરવામાં આવે છે. રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહીપત્ર નીચલી અદાલતમાં પરત મોકલવામાં આવે. જામીન તથા જામીનબોન્ડ, જો કોઈ હોય તો, રદ કરવામાં આવે છે. જામીનદાર પણ, જો કોઈ આપવામાં આવેલ હોય, તો મુક્ત કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે. ઠાકર)

માંદોરા

વિષય: ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૭૩ની કલમ ૩૭૮ તેમજ એનડીપીએસ અધિનિયમની કલમ ૨૦(૧)(બી) મુજબ ના કેસ હેઠળ થયેલ હુકમ સામે અપીલ.

This judgment has been translated using AI Tool

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદીત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહીં. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.